

to prekoristno društvo ter preskrbiš družini svoji dobro bodočnost, sebi pa mirno zadnjo uro!

Verjemi mi, da bode to najlepši „svet večer“ tvojega življenja.

Deželna učiteljska konferencija v Gorici.

(Konec.)

Druga seja dne 17. avgusta.

Presledek med prvo in drugo se je uporabil za seje obeh odsekov in sicer odsek za risanje ter o nadaljevalnih tečajih. Prvi odsek je bil kmalu gotov o svoji nalogi, nikakor pa ne drugi, kateri je komaj v treh dneh rešil vprašanje o nadaljevalnih tečajih in šolskih vrtih, če tudi je delal po več kot 7 ur na dan. Imel je pa tudi težavno nalogo, nekako po reku: „Wasch' mir den Pelz, mach' ihn aber nicht nass“.

Sklepi odsekov so prišli pred drugo javno sejo deželne učiteljske konference, katera jim je tudi pritrdila. Dolgotrajne in zanimljive so bile obravnave v odseku, toliko krajše so bile v javni seji tembolj, ker je bil čas le kratko odločen. Predsednik prvemu odseku je bil ces. svetovalec g. Fr. Vodopivec, drugemu pa c. kr. okr. šolski nadzornik Dominko. Pustimo na stran razprave v odsekih, spregovorimo na kratko o javni seji.

Predseduje c. kr. deželni šolski nadzornik Anton vit. Klodič, navzoči vsi okr. šolski nadzorniki in vsi odposlanci, kakor tudi one učiteljice, katere so se h konferenci prizvale.

I.

V imenu odseka za risanje poroča g. M. Kante, nadučitelj sežanski. Odsekovi predlogi, kateri se sprejmejo le malo spremenjeni: 1.) V ljudskih in meščanskih šolah naj se poučuje risanje — fakultativno brez pik — sicer pa prvi dve leti na risanke s pikami po 2 in 4 cm oddaljenosti. 2.) Podobe naj bodo velike — večinoma le po jedna na vsaki strani. 3.) Učni načrti ostanejo sedanji: prvo leto se riše po narekovanju, drugo po spominu, tretje krive črte na čist papir. Da bode učiteljstvo imelo primernih predlog, naprosi se navzočega profesorja risanja g. Comel-a, da sestavi predloge. Da bodo rabile vse šole v deželi jednake risanke, naprosi se isti profesor, da priredi primerne zvezke, za katere se poišče založnik. Zadnje leto sme se risati tudi s črnilom.

II.

O uredbi načrta za nadaljevalne tečaje in o šolskih vrtilih je poročal: a) za ženska ročna dela gosp. ces. svet. Fr. Vodopivec; b) za kmetijske nadaljevalne tečaje g. okr. šolski nadzornik M. Sinkovič ter g. Zurman učitelj v Gorici. Konferenca je sprejela z majhnimi spremembami začasni doseđanji učni načrt s pristavki, da nadaljevalni tečajji ne dosežajo svojega namena, da so le v nadlego in zavoro učencem, roditeljem in učiteljstvu, ter se je vsled tega jednoglasno sprejel predlog gosp. Falconer-a, nadučitelja v Gradišću, vsled katerega naj bi se nadaljevalni tečaj odpravil ter mesto njega naj bi otroci raje hodili 7 let v vsakdanjo šolo, a osmo šolsko leto naj bi odpadlo.

O tem predlogu, ki je bil ob jednom jednoglasno sprejet predlog odseka o nadaljevalnih tečajih, vnela se je dolga razprava. Znamenita je pri tem okolščina, da so ga priporočali vsi okr. šolski nadzorniki ter da so vsi odposlanci z dejanskimi dokazi iz prakse obsojali sedanje nadaljevalne tečaje ter mesto njih priporočali skrčenje šolske dobe na 7 let, kar bi bilo tudi roditeljem le v olajšanje izvrševanja šolske dolžnosti, ker bi bili otroci s končanim 13 letom že prosti za domače delo na polju, ali za rokodelstvo, ali za službo.

Tudi g. predsednik je večinoma pritrjeval razlogom zagovornikov tega predloga, kateri se tudi strinja s postavnimi odločbami, vsled katerih more deželni šolski svet, zaslišavši okrajne šolske svete, uvesti spremembo, ki bode le v prospah šoli, v napredek mladini in v olajšanje roditeljem.

Upamo, da bode preslavni c. kr. deželni šolski svet in vsi slavni c. kr. okrajni šolski sveti gotovo pritrčili predlogu ter tako uredili naše šolstvo, da bode v prospah deželici naši.

Dokler se ne uvede ta sprememba, sprejel se je predlog, da naj se skrči nadaljevalni tečaj na 3 ure na teden za jedno- in dvorazrednice, a na 4 ure za 3 in večrazrednice in to radi postavne določbe, da se ob nedeljah in praznikih ne sme imeti šole.

III.

Posamezni predlogi, katere je konferenca sprejela:

1.) Učne knjige za ljudske šole naj se prevrede tako, da bodo odgovarjale našim razmeram in našim učnim načrtom. Predlog je stavil in utemeljeval g. Pet. Medvešček, nadučitelj v Sv. Križu.

2.) Ljudsko-šolsko učiteljstvo naj bi imelo v deželnem šolskem svetu vsaj jednega zastopnika, katerega bi volila deželna učiteljska konferenca. — Predlagatelj isti.

3.) Učiteljstvo, katero poučuje nemščino kot prosti predmet, naj dobiva vsaj 50 gld. letne nagrade, ali pa naj se pouk v nemščini odpravi. — Predlagatelj isti. — Ta predlog je spravil v razgovor pouk nemščine v sežanskem okraji, kjer velja nemščina na nekaterih šolah kot obvezen predmet — če tudi — protipostavno. Zdaj bo menda temu konec.

4.) Učiteljstvu naj se šteje pokojnina po letih, a ne po petletnicah, kakor doslej, kar je prouzročalo učiteljstvu občutno krivico, da je moralo služiti po 1, 2, 3, da celo po 4 leta in sicer za penzijo upravičena leta, ne da bi se mu štela. Na pr. ako je služil 19 let, štelo se mu je le 15; če je služil 29 let, se mu je štelo le 25 itd. Preslavni c. kr. deželni šolski svet se obrne gotovo v kratkem do visokega deželnega zbora, da popravi v nebó upijočo krivico.

5.) Predlog g. M. Kante-ta meri na zboljšanje učiteljskih plač v zmyslu, da bi prej ko prej prišel v veljavo zakon, kateri je sklenil visoki deželni zbor.

6.) V vseh okrajih v deželi in v vseh šolah naj bi se uvedle jednake pisanke gledé na črtanje. — Predlagatelj g. Tomšič, nadučitelj na Nabrežini.

7.) Učiteljstvo naj bi imelo pravico do polovice voznine na železnicah — kakoršno imajo državni uradniki. (Predlagatelj g. Pizzul.)

8.) O spremembi postavnih določb gledé na dolžnosti krajnih šolskih svetov, da bi se iste lahko prisililo, da vrše svoje dolžnosti glede redne hoje v šolo. Predlagatelj gosp. nadzornik Dominko.

To važnejši predlogi, ki so bili sprejeti; bilo pa je tudi precej takih, ki so se odklonili, o katerih bi bilo vredno kaj spregovoriti, a naj jih pustimo toliko časa, dokler ne pride druga prilika, pri kateri se sprejmejo.

Pozna je bila že ura, ko je deželna učiteljska konferenca zvršila svojo nalogo. Ko se je ces. svetnik g. Fr. Vodopivec zahvalil predsedniku za spretno vodstvo konferenci in za napredek, katerega kaže naše šolstvo; ko so je g. predsednik zahvalil okrajnim šolskim nadzornikom in udom konferencie za sodelovanje ter pohvalil jedinstvo obeh narodnostij — zaključil je sejo s trikratnim „živio“ presv. cesarju.

„S.“

Književnost.

Teoretično praktična pevska šola. Spisal Anton Förster. Četrty natis. Tiskal in založil R. Milic. To delo obsega 110 strani velike 8° in je pisano v nemškem in slovenskem jeziku. Strokovnjaki so jedini v tem, če „pevska šola“ učka že četrty natisek, tedaj je delo gotovo dobro in ustreza razmerju. Poleg četrte izdaje nam je pa tudi line